

BIBLIA

A februári elmélkedéseket Horváth József (Tata), a márciusiakat Kovács László (Budapest) készítette.

Február 3. — Évközi 4. vasárnap — Lk 4,21–30 —

Ámulat, kétség és düh

Hihetetlen, ami a názáreti zsinagógában történt! Próbálok megérteni a falu lakóit. Ismerősük a szomszédos településen már számos csodát tett, gyógyított. Több követője is lett. Hallották azt is, hogy „jó szövege van”. Érthető, hogy nagyon odafigyeltek, amikor olvasásra jelentkezett. Rádásul szívet melengető prófétai szavakat olvasott fel. „Elérkezett az Úr kegyelmének esztendeje.” Mintha programbeszédet fogalmazna, itt, a saját falujában. Amikor azonban a prófétai szavakat a jelenre és az ott lévőkre vonatkoztatja, ez kettős érzést indít el bennük. Egyrészt örömet, hisz sze-

reti őket az Úr! Másrészt kétséget, hisz ez az ember itt szegényekről, rabokról, vakokról beszél. Ne nézze már le őket egy közülük való! Ők nem szorulnak az Úr különös kegyelmére! Hogyan mer ilyeneket mondani. Mindent tudnak róla, ismerik a családját. Benne beteljesedett volna be az Írás?! Még ha igazolná magát egy-két gyógyítással, talán...!

Ezután jön a düh, mert még minősíti, sértegeti is a zsinagógában lévőket: „Sehol sincs a prófétának kevesebb becsülete, mint saját hazájában.” Ez már sok! Jönne a népítélet, de Jézus hanyagul áthalad köztük.

Február 10. — Évközi 5. vasárnap — Lk 5,1–11 — Hivatásváltás?

Jézus Kafarnaum halászaik között találta meg első tanítványait. Naponta ott lehetett a tó partján, látthatta kifutni a bárkákat a nyílt vízre. Láttá visszaérkezésüket, és ahogy a bárkákból teli kosárban cipelték az egymásra dobált, használható vagy kiselejtezni való halakat. Kivonulásuk holdvilágos éjszakán, vagy kora hajnalban történt. Előfordult, hogy halak nélkül érkeztek vissza, fáradtan. Egy ilyen eset alkalmával történt, hogy Simonhoz így szólt: „Evezz a mélyre, és vessétek ki a hálót!” Ez ellentmond minden halász szakértői véleményének. Mégis... Ismert a folytatás. Talán ez a történet volt a jel számukra, és ezért követték!

Jézus már nem volt egyedül. A volt halászok társul szegődtek hozzá, vele

tartottak, hallgatták szavait. Halászlegények, akik nem tudtak olvasni, beszélni sem nagyon. Pár jelentéktelen ember, akiket nem lehetett megkülönböztetni a többiektől. Velük „indította el” az Országot!

Jézusért, akiről még nagyon keveset tudtak, otthagyták a foglalkozásukat, a bárkát, a megélhetést, a családot. Elhagytak mindent, hogy kövessék.

Még ha a szellemük nem nőtt is fel a feladathoz, kicsit nyers és faragatlan, ha néha kételkednek és ingadoznak is, és végül el is hagyják, minden megbocsátatik nekik – amikor új hűségre térnek! Mert az első hívó szóra követték a Mestert!

Ki volna képes ma utánozni a Genezáreti-tó halászeit? Ha a Próféta jönne, és azt mondaná például

A zsinagógában a közös ima erősítette az összetartozástudatot, a szentírás olvasása és magyarázata erősítette a hitet. Bárki (nagykorú férfi) jelentkezhetett olvasásra, és a részlethez buzdított beszédet fűzhetett. No persze, meg kellett felelni az elvárásnak.

Jézus mindig megtalálta a fórumot az Üzenet továbbadásához. Mint követőjének, vajon milyen fórumok állnak rendelkezésemre? Talán a templom? Előnyeivel (pl. nem kell a nulláról kezdeni, rendszeres stb.) és hátrányaival (pl. elvárások vannak, „nulláról kell kezdeni” stb.)... Vagy a család, a rokonság, vagy...?

Merek-e prófeta, azaz Isten tolmácsa lenni? Milyen tartalommal állok elő? Az Isten Országáról a „már és még nem” dialektikájával tudok szólni? Szolgáló szeretettel, szerényen, mások szabad akarátának tiszteletben tartásával, vagy lehengerlő fölényrel próbálok „tértíteni”?

Kudarcélményeim elgondolkodtattak-e? Lehet, hogy hiányosságaim botránkoztatják meg az engem el nem fogadókat?

- *a tanárnak: szállj le a katedrádról, és hagyd a könyveket,*
- *vagy a politikusnak: hagyd az irataidat és hazugságaidat, az emberek behálózásának eszközeit,*
- *vagy a szakmunkásnak: tedd félre szerszámaidat, más munkát adok neked,*
- *vagy a gazdagnak: ajándékozd el minden vagyonod, hogy énvelem megszámíthatatlan kincset szerezz!*

Ha a Próféta így beszélne hozzánk, mai emberekhez, vajon hányan követnénk őt az ősi halászok egyszerű készségével?

„Még jó, hogy a Mester ma nem vár tőlünk ilyet!” Valóban?

Ha mégis meghallanánk valami hívásfélélt, vajon mit kellene radikálisan elhagynunk? Mit másként tennünk?...

Február 17. — Nagyböjt 1. vasárnapja — Lk 4,1–13 —

„Kincs, hír, gyönyör, legyen bár mint özön...”

Jézus küldetésének utolsó cselekedete egy vacsora lesz, de az első egy böjt! A küldetésistiztázás után vagy közben ott a megkísértés.

A Sátán a nagyokat, az elkötelezetteket kísérti meg, a többieknek még hívogató szót sem kell szólnia, a legtöbben maguktól követik.

Jézust a Lélek viszi a pusztába. A Lélek nem tesz értelmetlen bábuvá, tudunktól megfosztott eszközzé, nem szünteti meg a kísértés és elbukás veszélyét. Sőt, aki a Lélek által Isten fiának tudhatja magát, az különösen ki van téve a kísértésnek. Jézus megkísértése mutatja, hogy működésének földi

vonatkozásán túlmenő, kozmikus dimenzió is vannak.

Kenyér! – A kortársak azt várták a Messiástól, hogy kenyeret adjon, mint Mózes a pusztában. A munka nélkül megszerezhető kenyér mindig foglalkoztatta az embereket. A Sátán az igazi küldetésről eltérő lehetőséget villant fel, akkor Jézusnak, ma nap-nap után nekünk! A mindennapi kenyér gondja sokakat elbizonytalanít. Jézus nem állítja szembe a kenyeret és Isten igéjét, hanem arra emlékeztet, hogy ha az ember alkalmazkodik a Teremtő Isten rendjéhez, megtartja parancsait, végzi munkáját, megbecsüli és segíti ember-

társait, akkor van kenyér, akkor „él” az ember! Aki hisz Jézusban, az éhség, fájdalom és nyomorúság ellenére is bizalommal van iránta.

Világi hatalom, gazdagság! – Ugye nem kétséges, hogy a földkerekség országait erőszakkal alapították és csalással tartják fenn!? A korabeli zsidók (is!) királyi messiást vártak, aki nemcsak Izrael szabadulását, hanem a világalmat is meghozza számukra. Nem kétséges, hogy a hatalom – hacsak nem szolgáló! – a Sátán eszköze. Isten Fiának, Isten fiainak (Jézus követőinek) nem szabad ragaszkodniuk hozzá.

Isteni jel! – Az egykori elképzelés az volt, hogy a Messiás az égből száll alá, vagy a templom tetején állva teszi ismertté magát a nép előtt. Egyetemes emberi jellemvonás, hogy szeretnénk kézzelfoghatóan megbizonyosodni Isten jelenlétéről, egyértelmű jelet kapni küldöttéről.

Jézus azonban nem hatalomfitogtással, uralkodással, hanem mindenkire kiterjedő, szolgáló szeretettel akarja

megmutatni az emberek közti jelenlétét.

Figyelmeztető a mondat: „Egy időre elhagyta az ördög”.

Nagybőjtben éljen bennünk a tudat, hogy Isten Országáa bennünk van!

Amikor az ember jó, szeretetben él. Ha senki nem gondol a kincshalmozásra; ha ahelyett, hogy felélnék és elvennénk a másokét, mindenki kenyeret ad az éhezőknek, ruhát a fázónak; ha az el-

lenségek szeretik egymást, ha nem lesz szükség katonára; ha mindenkinek meglesz a maga törvénye a lelkiismeretében; ha az afféle tákolmányok, mint a „társadalom”, az „igazságosság”, el fognak tűnni; ha Jézus szava életté nemesül bennünk: ez lesz majd az igazi jel, és ekkor itt lesz már az Isten Országáa.

Miként élem meg az agyagi javak, a hatalmi pozíció és az érvényesülés kísértéseit?

Február 24. — Nagybőjt 2. vasárnapja — Lk 9,28b–36 —

„Fel a hegyre!” – Ha az embernek sok a teendője, de meg tud állni, és el tud gondolkodni egy pillanatra, máris képes lesz sorrendet felállítani, eltűnik belőle az aggódo, a torokszorító érzés. Naponta „fel kell kapaszkodnunk egy magas hegyre”: vagyis elmélkedve eltávolodni mindentől, mindenkitől, még saját magunktól is. Mert a félrevonulás megadja a lehetőségét annak, hogy felülemelkedjünk a dolgainkon, és egyúttal rálátást is ad. Lehet-e e nélkül napjaink irtózatossá kuszásában nemhogy keresztényként, de egyáltalán emberként élni?!

Egyedül így, felülről szemlélve lehet mindent jól látni. A feladatok, a megoldhatatlannak látszó nehézségek, a bonyolult helyzetek azzal nyomnak a földre, hogy nem látjuk a helyes arányokat. Mivel „nyakig” benne vagyunk az események, teendők, érzések sodrásában, nem láthatjuk, merre van a kiút: Mi mennyit ér, és megéri-e félni tőle, kell-e egyáltalán törődni vele, s ami ma elviselhetetlennek tűnik, mi marad meg abból egy hét múlva?

Addig kell imádkozni, elmélkedni, amíg egyszercsak be nem következik ez az elváltozás. Felismerjük, hogy kicsoda számunkra Jézus, hogy itt és most mi a lényeges tennivalónk, illetve erőt merítünk annak megtételéhez.

Jézus követése nem sétalopp! – Jézus életútjához a szenvedés és keresztalál is hozzátartozik. A színváltozás jelenetének szövegvkörnyezetében éppen a szenvedésen van a hangsúly. A szakasz előtt és után egyaránt szenvedésről szóló jövendölések olvashatók, amelyeket a tanítványok nemcsak értetlenül, hanem heves tiltakozással is fogadnak. Az Atya szózata – „öt hallgassátok” – mindekelőtt a szenvedés valóságának az elfogadását jelenti, amivel persze a Jézussal való sorsközösség vállalása is együtt jár.

Ha az ember akarja célt, az Országépítést, a Jézus-követést, akkor el kell vállalnia az eszközöket is, amelyek segítik a cél elérését. Ilyenek pl. az önmegtágadás, a böjt, a bűnbánat stb. A napokban hallottam egy reklámszöveget, amely ide illik: „Ahhoz, hogy sikeres legyél, mindennap le kell győződ legnagyobb ellenfeledet, önmagadat!” Már a világ fiai is tudják!!

Az Úr pedagógiája – A tanítványok tapasztalása azokra a vallásos élményekre emlékeztet, amelyekben a megtéréskor, vagy az Istennel való találkozás egy-egy felfokozott pillanatában részünk volt, s amelyek valamelyest közelebb hozták számunkra a természet-

Hegyet mászni nem kirándulás!

felettit. De minden elmélyült Isten-tapasztalás után vissza kell térni a mindennapok szürke, gondokkal és keszrttekkal terhes világába. Ám éppen ezek a tapasztalatok tudatosítják újra meg újra az előttünk álló célt.

Jézus beszélget Mózessel és Illéssel, számára fontos a kommunikáció, itt a megerősítés feladatának tisztázásában. Jézus többnyire nem vitt magával senkit az imáihoz. Erre az alkalomra, amikor néhány órára megnyilvánult a di-csősége, magával vitte három apostolat. Jó pedagógusként igyekezett egy kis előzetes biztatást adni neki. Valami olyan élményt, ami nagyon komoly gondolati-lelki támaszt jelent majd akkor, amikor vállalkozása kudarcot val-lani látszik, amikor elfogják és halálra kínozzák.

Szükségünk van olyan pillanatokra, amelyek a nehézségek idején biztos alapot adnak a továbblépéshez, mint ahogy az apostoloknak is erőt adhatott a megdicsőült Jézusra emlékezni a szenvedések idején. Szükségünk van élményekre, amelyek – mint az utcai lámpák ritkás fénye – elkísérnek bennünket, és erőt adnak a következő biztos pontig. Ne felejtünk el a örömekre visszanézni, és erőt meríteni belőlük a nehézségek idején!

Március 3. — Nagybőjt 3. vasárnapja — Lk 13,1–9 — Terroristák és földrengés

A mai evangélium két történetet és egy példát idéz. Mindkettőnek vannak tamulságai számunkra.

1. Két történet

Pilátus katonái a templom udvarán az áldozatbemutatók közé rontottak, és sok ember vérét ontották. Siloéban rádólt a torony a tömegre, és tizennyolc ember meghalt.

Tegyük át a helyszínt közelebb, hogy még érzékletesebbé tegyük a mondanivalót.

Rádióhír: A Bazilika előtti téren a húsvéti körmenetre induló tömegre terroristák támadtak, és sortüzet adtak le. Az áldozatok száma eléri a százat. – TV-hír: Budapesten a Sziklabarlang fölötti betonkereszt ledőlt, és a barlangkápolna előtt tizennyolc ember halálát okozta. – A riporterek felkeresték az áldozatok hozzátartozóit. A riportalanok közül a vallásosok csaknem mind azt kérdezték, hogyan engedhette meg az Isten ezt a szörnyűséget, és miért az ő hozzátartozójukat büntette a jó Isten.

A történetek természetesen kitaláltak, de a vélemények nagyon is valóságosak és általánosak. Még ma is Istent okoljuk, ha valami baj ér, és azt gondoljuk, hogy azzal Isten büntet minket.

Újra és újra tudatosítanunk kell magunkban, hogy Isten csak szeretni tud, büntetni csak más emberek vagy mi magunk tudunk. Isten a maga nagy szeretetében szabadságot adott nekünk, de nem azért, hogy embereket gyilkoljunk.

Ami pedig a természeti csapásokat illeti, azok a természet fizikai törvényei szerint működnek, és Isten szándéka szerint nem az céljuk, hogy embereket pusztítsanak. Az ember az alaposabb tervezés és építkezés, másrészt a tudományos előrelépés fejlesztése révén érheti el, hogy elkerülje a katasztrófákat.

2. A fügefá példája

Arra pedig, hogy rosszindulatúan feltételezzük, hogy mások bűnösök, és azért érte őket szerencsétlenség, Jézus felháborodottan válaszolt.

Valahogy így: Jó lenne, ha a magatok bűneivel foglalkoznátok ugyan a más emberek vagy a természeti folyamatok okozta tragédiákat, de nem fogjátok megúszni azt, hogy magatok el ne vesszettek az Isten Országáa számára. Bűneitekkel, így a rosszindulatú gyanúsítgatásokkal is veszélyeztetitek magatokat. Bűnök helyett a szeretet gyümölcseit kellene teremnetek!

A fügefá példája súlyos fenyegetés ugyan, de Jézus még ezt is úgy mondja el, hogy ő most még próbál segíteni. Noha már évek óta beszél, és próbálja termékkennyé tenni a lelküket, de ez eddig semmit sem használt. Még egy esély, hogy ő, az Atya vincellérje most, az idén is körülássza a fát, és megrágyázza, vagyis szívük keménységét fel akarja lazítani és igéivel termővé akarja tenni, abban bízva, hátha termőre fordulnak.

Március 10. — Nagyböjt 4. vasárnapja — Lk 15,1–9.11–32 —**A moslékos vályú és a vagyon**

Nincs a világon szebb és hitelesebb történet Istenről, mint a tékozló fiú története. Ha az összes evangélium elveszne, ebből az egy történetből megtudhatnánk, hogy milyen az Isten. Sajnos még azt is, hogy milyenek vagyunk mi. Kezdjük a végén!

1. Milyenek vagyunk mi?

Mai történet, hogy az „aranyos kicsi gyerek” felnőve fellázad a szülei ellen. Túrhetetlen a viselkedése szüleinek szemben. A viták, a veszekedések nap mint nap kitörnek, és egyre jobban elmérgesednek. Kijelenti, hogy ő elköltözik hazulról, de az apja adja oda a neki járó pénzt. Feldúltan és köszönés nélkül otthagyja apját, anyját, testvérét. Távol az otthontól elveri a pénzt, elzüllik, munkanélküli és hajléktalan lesz, alkalmi munkából próbálja fenntartani magát. Éheznek, kukázik. Ekkor döbben rá, hogy mit tett. Utolsó esélye, hogy hazamenjen, bocsánatot kérjen és mindent megígérjen, csak fogadják vissza.

A történet ettől kezdve más, mint a jézusi példázat. Mert hogyan is beszél egy tisztességes, becsületes és komoly valláserkölcsei alapon álló és élő apa? Az apa, mint minden szigorú, igazságszerető apa kötelességének érzi, hogy megleckéztesse a fiát, valahogy így: „Hogy bántál velünk?! Van képed visszajönni? Azt akarod, hogy visszafogadjalak? Rendben, szó lehet arról, hogy itthon maradj, de a bűnödöt és az okozott kárt, amit nekünk erkölcsileg és anyagiilag is okoztál, jóvá kell tenned. Dolgozz keményen, és ha kitartóan dolgozol és tisztességesen viselkedsz, akkor visszafogadlak. De előbb vissza kell szerezned a magad és a család becsületét!”

A történet folytatása is más. Mit tesz az idősebb testvér a hazatért testvérrel? Ha rajta múlna, nem engedné meg, hogy egyáltalán betegye a lábát a házukba. Az meg sem fordul a fejében, hogy örüljön öccse hazatérésének, és főleg, hogy lakomát rendezzen neki. Micsoda örültség azt várni, hogy örüljön annak a léhűtőnek, aki helyett is neki kellett dolgoznia?! Ha az apja örülne, és ünnepelni akarna, nekiesne az apjának, a vén bolondnak, hogy egy züllött alakra veri el ő is a pénzt. Mert neki, aki tisztességesen dolgozott, mikor rendezett lakomát?! Ő bizony be nem teszi a lábát a házba, amíg az a gazember ki nem kotródik onnan. Az ilyenek nincs bocsánat!

Milyenek vagyunk mi? Büszkén mondhatjuk, hogy olyanok, mint a mi Istenünk, aki a jókat megjutalmazza, a rosszakat pedig megbünteti? Vagy olyanok, akik nem ismernek irgalmat még a testvérükkel szemben sem?

2. Milyen az Isten?

Olyan, mint Jézus történetében a tékozló fiú apja. Esztelen. Fia minden bűnét elfelejti afeletti örömeiben, hogy a fia, aki elveszett, megkerült, aki meghalt, feltámadt, és hazatalált. Eléje megy kitárt karokkal, megöleli, összeviessza csókolja, mint egy csupa szív anyuka, ünnepelőbe öltözteti, és nagy lakomát rendez a hazatérésére. Így viselkedik a messze távolba szakadt hűtlen fiával.

De hogyan viselkedik azzal, aki nem hagyta el, aki mellette dolgozott éjt nappallá téve, és aki hűségesen teljesítette minden parancsát, de aki most kijelenti, hogy be nem teszi a lábát a házba, amíg az a léhűtő ott van, mert micsoda igazságtalanság, amit az apja művel! Mit tesz az apa ezzel a fiúval? Azt teszi, amit a szíve diktál. Kimegy a fiúhoz, és könnyörög: Szeretné megértetni vele, hogy nemcsak igazság van a földön, hanem irgalom is. Megmagyarázza, hogy nem történt vele jogtalanság, hisz övé volt itthon a ház, a birtok. Nem keményedhetett meg ennyire a szíve! Talán fél, hogy nem lesz övé az egész vagyon?! De hát nem ér többet a vagyonnál, hogy a testvére jó útra tért?

Milyen ez az Isten? Több mint igazságos: irgalmas szíve. Bolondul szerető anyai apa, aki úgy örül megtérő gyermekének, hogy mindent elfelejtve öleli keblére őt. Azt a fiát pedig, aki nem tud megbocsátani és gyűlöli testvérét, könnyörögve kéri, hogy bocsásson meg ő is, mert semmi nem számít az életben, csak az irgalom.

Március 17. — Nagyböjt 5. vasárnapja — Jn 8,1–11 — Tettenérés és népharag

A házasságtörő asszony története felháborító az igazságosság-etikát valló emberek számára, amint a tékozló fiúé is az volt. Induljunk ki most a múltbeli történetből, és aztán tegyük át a mába!

1. A házasságtörő asszony és Jézus

A Főtanács már eldöntötte, hogy megöli Jézust. Jézus tudja, hogy életére törnek, de felmegy Jeruzsálembe a húsvéti ünnepekre. Ott a templomudvarban tanít, és szellemi csatát vív ellenségeivel, akik le akarják járni őt a nép előtt.

Így történik, hogy az erkölcs öre, az írástudók és farizeusok előcibálnak egy nőt, akit tetten értek, amikor éppen megcsalta a férjét. Ezt az asszonyt használják fel arra, hogy Jézust kelepcebe csalják.

Aljas tervüknek megfelelően Mózes törvényét idézik Jézusnak, amely szerint, „aki házasságot tör, azt ki kell irtani” (5Móz 22,22). Mit szól ehhez a Mester? A csapda abban áll, hogy ha jóváhagyja a mózesi törvényt, megtagadja önmagát, de szembekerül a rómaiak törvényével is, mert a kivégzés Róma joga. Ha pedig ellenzi a kivégzést, akkor szembekerül Mózes törvényével, ami Isten törvénye. Az egyik esetben államellenes lázadónak minősül, a másik esetben pedig törvényszegőnek, mert szerintük ellentmond Isten törvényének.

Jézus megoldása eredeti. A porba írogat, majd azt mondja: „Aki bűn nélkül van közületek, az vesse rá az első követ!” Nem tudjuk, mit írt a porba, de annak nyomán a vádlók és az ítéletet végrehajtani készülő lincselők egymás után elkullognak.

Egyedül maradva az asszonnal, kijelenti, hogy ő sem vádolja, és nem ítéli el. Azzal küldi útjára, hogy ne vétkezzen többé.

A vádlók azt is felfoghatják, hogy Mózes törvénye rossz, számukra is, mert az elkullogók bűneinek kiderülése után esetleg őket is bíróság elé lehetne hurcolni. De legfőképpen a jézusi erkölcsi törvény magasabbrendűsége derül ki, amely szerint Isten csak szeretni és megbocsátani tud, büntetni képtelen, mert ő maga a Szeretet és az Irgalom. Jézus a maga példájával bizonyítja is, hogy ő sem vet követ a bűnösre, mert ő nem büntetéssel, főleg nem halálbüntetéssel, hanem a jósággal akar megmenteni másokat.

2. A bűnözők és mi

Lehetne a mából számtalan példát hozni a házastársi hűtlenségre, a házastárs megcsalására. Végig lehet gondolni, hogy mit tesz egy megcsalt férj vagy feleség a párjával.

Van, aki „kinyírja”, megöli a feleségét vagy a férjét, és még hivatkozhat is a mózesi törvényre, amely bírói és ítéletvégrehajtói felhatalmazást ad a vétkes elítélésére, és bizonyos értelemben a népharag szentesítésére.

A jogállamban az ítéletet és az ítélet végrehajtását az állam vállalja magára. A közbüntényes ügyeket és a polgári pereket, a válópereket is. Ha csak az utóbbit nézzük, hogy mi folyik az ilyen bírói ítéletvégrehajtásokon, arról azok beszélhetnek, akik így akarták megoldani a sérelmüket. De arról is ők tudnak beszélni, és ha vannak gyermekeik, főleg ők, hogy mi következik az ilyen bírói ítéletek után.

Megoldás lenne a jézusi erkölcs? – kérdezhetjük. De hát ki lenne az az örült, aki egy házasságtörő bűnét csak úgy megbocsátja? Aki a vétkest újra szeretni tudja?! Mond-e valamit a „vétlennek” ez a jézusi mondat: „Az dobj a másokra az első követ, aki bűn nélkül való?”

Lehet hadakozni, és vitatkozni Jézus igazán? hogy lélektani lehetetlenség megbocsátani, hogy nem érdemli meg a szeretetet, aki ennyire elvetemült, hogy büntetés nélkül a bűnös csak jobban felbátorodik, és úgy sem változik meg soha... De mindez csak önigazolás lenne, és nem őszinte szembenézés önmagunkkal.

Március 24. — Virágvasárnap — Lk 22,14–23,56 — „Hozsanna!” és „Feszítsd meg!”

A Virágvasárnap liturgiája két tömegdemonstrációról szól. Jézus „királyi” bevonulásán a tömeg „Hozsanna!” kiált, Jézus perének záróakkordjaként pedig „Feszítsd meg!”-et. Félő, hogy jórészt ugyanaz a tömeg kiált Éljent és Halált ugyanarra az emberre. Ami akkor történt, az gyakran ismétlődik a történelemben.

1. Ami Jézussal történt

A rómaiak által megszállt zsidó nép olyan Messiást várt, aki megszabadítja az országot az elnyomóktól. A názáreti prófétában még a tanítványai is politikai messiást reméltek. Jézus egész személyisége, egész tanítása és apolitikus magatartása ellenére végig ott lappangott bennük is a vágy egy ilyen szabadító után. Még inkább ez mozgatta a népet, amely tömegesen ment utána, hiszen Jézus a gazdagok, a hatalmasok, az erőszakosok ellen prédikált. Nem csoda, ha Jézus utolsó húsvéti zárandoklátán messiáskirályként ünneplik a számárháton bevonuló Messtert, és pálmaágakat lengetve „Hozsanna!” kiáltoznak, követve őt a jeruzsálemi templomterre. Jézus azonban lázadás helyett erkölcsi prédikációkat tart. A tanítványok közül Júdás csalódásában szakít Jézussal, és el is árulja őt.

A zsidó Főtanácsnak kapóra jön Júdás árulása, mert már elhatározták, hogy az őket lejárato és eretnek tanokat hirdető „prófétát” végleg félreállítják az útból. Jézust letartóztatják Júdás segítségével, Kaifás főpap pedig halálra ítéli mint eretneket. Kivégezni azonban csak a római helytartó, Pilátus parancsára lehet. Ezért őt politikai lázadónak beállítva elérik Pilátusnál, hogy kiadja a kivégzési parancsot. Ebben Pilátus segítségére van a csalódott nép, amely „Feszítsd meg!”-et kiált a nemrég még imádott prófétára.

Március 31. — Húsvétvasárnap — Lk 24,1–12 — A győztes és legyőzött

A Húsvétnek mi az igazi üzenete? Az-e, ami Jézus halála után keletkezett, vagy ami az életéből és halálából kikövetkeztethető? Vizsgáljuk meg a két üzenetet, és keressük azt, hogy melyik lehet a Jézus szándéka szerinti.

1. A vallási üzenet

A történet egy kivégzésről szól, amely többszereplős. A vallásos húsvét a kivégzés utánról szól, és arról, hogy ki a győztes, és ki a vesztes. Vegyük sorra!

Nagypénteken este Kaifás főpap, a papi fejedelmek, az írástudók és a farizeuspártiak azzal a jóleső érzéssel hajthatták nyugovóra a fejüket, hogy az eretnek kiirtva, az úgy lezárva.

Pilátus római helytartó ugyancsak elégedett lehet, mert az állítólagos lázadó likvidálva, a zsidó Nagytanács kívánsága teljesítve, és örömmel jelentheti a császárnak, hogy a zsidó tartományban helyreállt a rend.

Kaifás és Pilátus, a halálos ellenségek most képletesen egymás kezébe csaphatnak: Győztünk!

Nagypénteken este Jézus tanítványai, anyja és az asszonyok, valamint a Jézusban reménykedő nép félelemmel és rettegéssel állapíthatja meg, hogy vége. Minden remény szétfoslott, az ács fia, a nagyhatású próféta és az imádott Mester elbukott. Vesztettünk!

Arimateai József, a sziklasír tulajdonosa a gyors temetés után még kimegy a sírhoz. És ott akkor valami történik.

Az asszonyok is be akarják fejezni a holttest olajokkal és illatszerekkel való kezelését, és kora hajnalban ők is kimennek a sírhoz. Üresen találják a sírt.

Péter és társai ellenőrzik az asszonybeszédet, és igaznak találják. Majd különös módon többen is találkoznak az élő Jézussal. Ez úgy lehetséges, hogy Jézus a kínzások ellenére sem halt meg, feléledt és él, vagy feltámadt a halálból.

Péter, majd később Pál apostol, akinek csak látomásai voltak Jézusról, megfogalmazza a jó hírt: Isten feltámasztotta Jézust a halálból, és ez a Jézus mégiscsak Győztes, mert halálával és feltámasztásával megváltotta a világot!

2. Ami velünk történhet

Számtalan példa van arra, hogy hívő keresztények a vallási és politikai hatalom hatására pillanatok alatt köpönyeget fordítanak. Gondoljunk csak arra, hogy a második világháború előtt milyen tömegek vettek részt a budapesti Eucharisztikus Világkongresszuson, vagy egy Szent Jobb körmeneten, éltetve Jézust. Aztán a fordulat után szinte ugyanazok vonultak fel óriási tömegben, éltetve a Pártot.

Talán megemlíthetem a saját házunk táján történeteket is. A Bokor Közösség az egyház megújulásának reményességként indult 1945-ben pápai és püspöki támogatással. Aztán fordult a szél. Az államhatalom bebörtönözte a vezetőket, majd később a jézusi ellenségszeretet parancsát követő fiatalok is, akik megtagadták a katonai szolgálatot. Ebben csak az a szegyenletes, hogy az egyházi hatalom, együttműködve az ateista állammal, ugyanúgy elítélte a közösséget, saját papjait és híveit, és mindmáig gyanakvással fordul feléjük.

A tömeg könnyen irányítható. A tömegben az egyén nehezen tud megmaradni elvei mellett. Csak a tudatos és elkötelezett ember képes az árral szemben úszni, a tömeghajtásnak ellenállni.

2. Az erkölcsi üzenet

A történet egy életről szól, amely példaértékű a világ és minden ember számára.

A názáreti ács fia valami nagy dologra jött rá, és ezt a felismerést mindenkinek át akarta adni. A gazdagság, hatalom és erőszak világa nem jó. De lehetne a földön új világot teremteni, ha mindenki adna a nála szegényebbnek, ha senki sem uralkodna a másikon, hanem szolgálna a másikat, és ha mindenki elvetné az erőszakot, nem ütne, és nem ütne vissza, és ha mégis, akkor meg tudna bocsátani a másikat. Ő ezt nevezte szeretetnek, és ezt kezdte hirdetni: „Szeressétek egymást!”, ahogy én elkezdtem. Tudta, mi lesz a sorsa, de azt is tudta, hogy ha élete árán is kitart a szeretet mellett, akkor „aki elveszti életét, megnyeri azt”. Hiszen „senkinek sincs nagyobb szeretete annál, mint aki életét adja barátaiért”. A halálig menő szeretet a világon a legnagyobb érték, amit ember adhat embertársainak.

Tanításával és a maga életet is odaadni tudó erőszakmentes szeretetének példájával Jézus erkölcsi forradalmat indított el. Kereszthalálával jobban meggyengítette a római birodalmat, mint ha kardot rántva megöl egy sereg római katonát. Az ókor bitófáján függő Áldozat a gyilkosok, a mindenkori gyilkosok alacsonyrendű etikájának örök ítéletét jelenti, és ezt aligha lehet félretenni a történelem országútjáról. Az általános és egyetemes emberi szeretetet állítja minden kor minden embere elé, és felkínálja mindenkinek: Szeress, életed odaadásával is szeress, mert ezzel győzhetsz a gyűlöleten és az erőszakon, és ettől lesz jobba, megváltottabbá a világ!

ELŐFIZETÉS

Tisztelettel kérjük Olvasóinkat, hogy legkésőbb **2013. február végéig** újítsák meg előfizetésüket. Az egyes számok ára 250,- Ft lesz, tehát az éves előfizetés **1500,- Ft**, illetve annak, aki postán kéri, a **postaköltséggel együtt 2600,- Ft**. Többletbefizetéseket vagy adományokat ezután is szívesen elfogadunk. Kérjük, hogy az utalvány címzésében az „Érted vagyok” és Kovács László nevét egyaránt tüntessék föl.